

altenpflege.de Edition

Kratki udžbenici za obrazovanje u njezi - Specijalizacija za njegu starih.

Theo Ahrens

Higijena i zaštita od infekcija u njezi
starijih.

presented by

YES
ARCH
ITEC
TURE.

Bibliografski podaci

Theo Ahrens – Kratka biografija

Theo Ahrens, rođen 1979. godine u blizini Münchena, učitelj je za zdravstvene struke i angažirani socijalni pedagog. Nakon jedne godine dobrovoljnog socijalnog rada u bolnici, završio je školovanje za zdravstvenog i bolničkog tehničara i stekao vrijedno profesionalno iskustvo na odjelu intenzivne njege. Vođen željom da prenosi znanje, studirao je pedagoške znanosti u skrbi i 2009. godine počeo raditi kao nastavnik u stručnoj školi u Münchenu. Theo je poznat po svom praktičnom i empatičnom pristupu poučavanju kojim buduće zdravstvene stručnjake priprema za njihov zahtjevan posao. Privatno živi s obitelji u Berlinu, a volonterski se angažira za bolje uvjete u obrazovanju za zanimanja u skrbi.

Ovaj kratki priručnik nastao je na osnovi nastavnih planova i programa s njegovih predavanja uz korištenje umjetne inteligencije. Prijevod je obavljen automatski.

Izdavač altenpflege.de

Cijena DE/AT: 3,90 €

CH: 5 Fr

Copyright 2024 altenpflege.de

Sugestije i prijedlozi za poboljšanja mogu se poslati na team@altenpflege.de.

1/1-2412181530

Sadržaj

1	Uvod	4
1.1	Ciljevi ovog kratkog udžbenika	4
1.2	Značaj higijene u njezi starijih osoba	4
1.3	Uloga njegovatelja u zaštiti od infekcija	5
2	Osnove higijene	6
2.1	Definicija i ciljevi higijene	6
2.2	Vrste higijene	6
2.3	Pravni temelji higijene	7
2.4	Uloga Instituta Roberta Kocha (RKI) u području higijene i zaštite od infekcija	8
3	Mikrobiološke osnove	9
3.1	Bakterije, virusi, gljive i paraziti – svojstva i razlike	9
3.2	Načini prijenosa uzročnika bolesti	9
3.3	Lanac infekcije	10
3.4	Razlika između infekcije, kolonizacije i kontaminacije	11
4	Infekcijske bolesti u području skrbi za starije osobe	12
4.1	Gripalne infekcije i gripa	12
4.2	Norovirusi i želučano-crijevnne infekcije	12
4.3	Pneumonija (upala pluća) i mjere prevencije	13
4.4	MRSA, VRE i multirezistentni uzročnici	14
4.5	Tuberkuloza (TB) i preventivne mjere	15
4.6	Covid-19 (SARS-CoV-2) – Specifične mjere zaštite i cijepljenja	16
5	Osobna higijena njegovatelja	18
5.1	Značenje osobne higijene	18
5.2	Higijena ruku	18
5.3	Osobna zaštitna oprema (OZO) – zaštitna odjeća, maske, rukavice, zaštitne naočale	19
5.4	Značenje njege kože i prevencija kožnih bolesti kod njegovatelja	20
6	Higijena ruku – Najvažnija mjera u zaštiti od infekcija	22
6.1	Značaj higijene ruku za sprečavanje infekcija	22
6.2	5 trenutaka higijene ruku	22
6.3	Pranje ruku vs. dezinfekcija ruku – razlike i područja primjene	23
6.4	Praktični vodič za pravilno provođenje dezinfekcije ruku	24
7	Postupanje s osobnom zaštitnom opremom (OZO)	26
7.1	Definicija i značenje osobne zaštitne opreme (OZO)	26
7.2	Vrste OZO	26
7.3	Oblačenje i svlačenje OZO	27
7.4	Zbrinjavanje OZO	28
8	Čišćenje, dezinfekcija i sterilizacija	29
8.1	Razlike između čišćenja, dezinfekcije i sterilizacije	29
8.2	Postupci dezinfekcije	29
8.3	Postupci sterilizacije	30
8.4	Primjena dezinficijensa	30
9	Higijenske mjere u svakodnevnoj njezi	32
9.1	Higijenske mjere pri njezi tijela	32
9.2	Higijena pri zbrinjavanju rana	32
9.3	Higijenske mjere pri iniciranju i davanju lijekova	33
9.4	Higijenske mjere pri posluživanju hrane i pića	34
10	Higijena prostora i okoliša u ustanovama za njegu	35
10.1	Značaj higijene okoliša za prevenciju infekcija	35
10.2	Planovi čišćenja i dezinfekcije	35
10.3	Rukovanje tekstilom i rubljem	36
10.4	Zbrinjavanje otpada	37
11	Prevencija infekcija pri posebnim zadacima njege	38
11.1	Postupanje s pacijentima s kateterom	38
11.2	Higijena pri enteralnoj i parenteralnoj prehrani	39
11.3	Higijena pri njezi osoba s infektivnim bolestima	40
11.4	Mjere za prevenciju upale pluća	41
12	Izolacijske mjere i zaštitna izolacija	42
12.1	Indikacije za izolaciju	42
12.2	Vrste izolacije	42
12.3	Provedba izolacije	43
12.4	Uloga medicinskih sestara i tehničara pri izolaciji	44
13	Dokumentacija i izvješćivanje u području higijene	46
13.1	Značaj dokumentacije u području higijene	46
13.2	Dokumentacija dezinfekcijskih mjera	46
13.3	Prijava izbijanja infekcija	47
13.4	Izvjешćivanje i primopredaje higijenski relevantnih informacija	48
14	Etički i pravni aspekti higijene i zaštite od infekcija	50
14.1	Pravo stanovnika na samoodređenje i prisilne mjere za higijenu	50
14.2	Pravne odredbe	50
14.3	Odgovornost njegovatelja za poštovanje higijenskih propisa	51
14.4	Postupanje s etičkim sukobima u području higijene i zaštite od infekcija	52
15	Uloge i odgovornosti u upravljanju higijenom	54
15.1	Uloga povjerenika za higijenu u ustanovi za njegu	54
15.2	Odgovornost njegovatelja za provedbu higijenskih mjera	54
15.3	Značaj timskog rada za provedbu higijenskih standarda	55
15.4	Suradnja s vanjskim higijenskim stručnjacima	56
16	Obuke i stručna usavršavanja u području higijene	57
16.1	Značaj obuke i usavršavanja o higijenskim mjerama	57
16.2	Sadržaj higijenskih obuka	57
16.3	Formati obuke	58
16.4	Važnost osposobljavanja u okviru osiguranja kvalitete	59
17	Primjeri slučajeva i primjene u praksi	60
17.1	Studija slučaja: Postupanje s korisnikom s MRSA	60
17.2	Primjer slučaja: Mjere kod izbijanja norovirusa u ustanovi za njegu	61
17.3	Studija slučaja: Provođenje dezinfekcije površina nakon izbijanja infekcije	62
17.4	Refleksija prakse njege na temelju primjera iz prakse	63

1 Uvod

1.1 Ciljevi ovog kratkog udžbenika

Ovaj kratki udžbenik ima za cilj pružiti budućim njegovateljima starijih osoba temeljito znanje o higijeni i zaštiti od infekcija, time doprinoseći povećanju kvalitete skrbi. Usmjeren je na razvoj praktičnog razumijevanja za svakodnevno potrebne higijenske mjere i njihovu važnost za stanare i njegovatelje.

Nudi kako teorijske osnove, tako i detaljne upute za primjenu u svakodnevnoj njezi. Relevantne teme kao što su osobna higijena, higijena okoliša, prevencija infekcija i rukovanje osobnom zaštitnom opremom obrađuju se na praktičan način.

Osim toga, udžbenik potiče svijest o pravnim i etičkim aspektima higijenske prakse. Dodatni naglasak stavljen je na prenošenje znanja o specifičnim zaraznim bolestima i njihovoj prevenciji putem ciljnih mjera.

Sadržaji za obuku i usavršavanje u području higijene trebaju osigurati kontinuirani razvoj osoblja za njegu. Ovo znanje podržava njegovatelje u donošenju odgovornih odluka i aktivnom doprinosu zdravlju i sigurnosti stanara.

Na koncu, knjiga bi trebala služiti kao pouzdan izvor informacija, kako bi profesionalni svakodnevni život bio sigurniji i učinkovitiji te unaprijedila kvalitetu njege u svim područjima.

1.2 Značaj higijene u njezi starijih osoba

Higijena ima središnju ulogu u skrbi za starije osobe, jer su stariji ljudi zbog slabijeg imunološkog sustava osjetljiviji na infekcije. Širok spektar uzročnika, uključujući bakterije, viruse, gljivice i parazite, može se širiti u ustanovama za njegu, što povećava rizik od izbijanja bolesti.

Pridržavanje strogih higijenskih mjera štiti ne samo stanovnike, već i njegovatelje od prenosivih bolesti. Infekcije u ustanovama za njegu mogu imati ozbiljne posljedice, poput duljih boravaka u bolnici, povećane morbidnosti, a u najgorem slučaju smrtnosti.

Učinkovita zaštita od infekcija započinje osobnom higijenom njegovatelja i uključuje dosljednu primjenu dezinficiranja ruku i nošenja osobne zaštitne opreme. Higijena okoliša, kao što je redovito čišćenje i dezinficiranje prostora, također je ključna za uklanjanje izvora uzročnika.

Higijena nije samo preventivna mjera, već također pridonosi promicanju dobrobiti i kvalitete života stanovnika. Osigurava da stanovnici mogu živjeti u čistom, sigurnom i dostojanstvenom okruženju.

Osim fizičke zaštite, higijena osigurava i socijalnu sigurnost. Stanovnici i rodbina stječu povjerenje u kvalitetu njege pridržavanjem higijenskih standarda. Ti standardi također jačaju profesionalnu svijest i svijest o odgovornosti negovatelja.

Sveukupno, važnost higijene značajno doprinosi sigurnosti i kvaliteti skrbi za starije osobe i nezamjenjiv je alat za osiguranje zdravlja svih sudionika u ustanovi za njegu.

1.3 Uloga negovatelja u zaštiti od infekcija

Zdravstveni djelatnici ključni su akteri u zaštiti od infekcija. Oni nose odgovornost za provođenje i kontrolu higijenskih mjera u svakodnevnom radu njege. U tom kontekstu djeluju kao uzori i multiplikatori. Njihovo ponašanje utječe na higijenske prakse svih zaposlenika u ustanovi za njegu.

Svakodnevna praksa započinje temeljitom provedbom higijene ruku. Razumijevanje i primjena pet trenutaka higijene ruku od presudne su važnosti. Zdravstveni djelatnici moraju osigurati da se zaštitna odjeća ispravno koristi i odlaže. Time se smanjuje širenje potencijalno opasnih uzročnika.

Zdravstveni djelatnici također su odgovorni za provođenje obuka i podizanje svijesti o higijenskim standardima. Kroz kontinuirano usavršavanje održavaju ažuriranost svog znanja o higijeni. Moraju biti sposobni prepoznati izvore opasnosti i smanjiti rizike od infekcija odgovarajućim preventivnim mjerama.

Dokumentacija higijenskih mjera, npr. ciklusa dezinfekcije, ključna je za dokazivanje pridržavanja standarda. Potpuna dokumentacija također podržava praćenje u slučaju izbijanja infekcija.

Zdravstveni djelatnici također su u izravnoj komunikaciji s higijenskim povjerenicima i surađuju u razvoju higijenskih koncepata i smjernica. Doprinosu donošenju odluka u njezi unošenjem svojih praktičnih iskustava i stručnosti iz svakodnevnog rada.

Na kraju, zdravstveni djelatnici su ključni za osiguranje razumijevanja važnosti higijene među stanovnicima i rodbinom. Informiraju i educiraju kako bi zajedno proveli mjere prevencije infekcija. Zaštita zdravlja stanovnika uvijek je u središtu njihovog djelovanja.

2 Osnove higijene

2.1 Definicija i ciljevi higijene

Higijena označava mjere za prevenciju bolesti, posebno za izbjegavanje infekcija. U fokusu je zaštita ranjivih grupa, poput starijih osoba, ograničavanjem širenja uzročnika bolesti. U skrbi za starije osobe higijenske mjere nisu samo esencijalne za zdravlje stanovnika, već i za osoblje koje pruža njegu.

Središnji ciljevi higijene su osiguranje čistoće i sprječavanje zaraznih bolesti. Ciljanim mjerama smanjuje se rizik prijenosa uzročnika. To uključuje pridržavanje osobnih higijenskih standarda, korištenje zaštitne opreme te pravilno čišćenje i dezinfekciju površina i predmeta.

Higijena slijedi preventivni i reaktivni pristup: Preventivno bi se izbijanja trebala izbjegavati kontinuiranom primjenom higijenskih mjera. Reaktivno, higijena uključuje suzbijanje i liječenje kod pojave infekcija. Dugoročno, optimalna higijena služi povećanju kvalitete života starijih osoba i smanjenju izostanaka zbog bolesti među osobljem.

U skrbi za starije osobe ključno je pridržavanje specifičnih higijenskih standarda. Ovi standardi štite ne samo od svakodnevnih infekcija, već i od ozbiljnih, kao što su one uzrokovane multirezistentnim uzročnicima. Osim ovih mjera, senzibilizacija i edukacija osoblja za njegu su od esencijalne važnosti kako bi se osigurale aktualne i djelotvorne higijenske mjere te kontinuirano prilagodile.

2.2 Vrste higijene

Higijena obuhvaća različita područja, koja zahtijevaju specifične mjere. U njezi starijih osoba osobna, socijalna, institucionalna i okolišna higijena igraju središnju ulogu.

Osobna higijena fokusira se na vlastitu njegu i čistoću njegovatelja i štićenika. To uključuje redovitu higijenu ruku, pažljivu njegu tijela i upotrebu osobne zaštitne opreme. Ove mjere štite kako njegovatelje, tako i štićenike od prijenosa uzročnika bolesti.

Socijalna higijena odnosi se na zajednički život i interakciju unutar ustanove za njegu. Potiče mjere koje štite zdravlje u zajednicama, poput izbjegavanja bliskosti tijekom infektivnih bolesti i pridržavanja etike pri kašljanju ili kihanju. Informativne kampanje i obuke jačaju razumijevanje i prihvaćanje ovih mjera.

Institucionalna higijena odnosi se na sustavne mjere unutar ustanova za njegu. Ovdje se radi o uspostavljanju i provođenju higijenskih smjernica koje se moraju redovito ažurirati. To uključuje planove čišćenja i dezinfekcije, obuku zaposlenika i kontrolu pridržavanja higijenskih standarda.

Okolišna higijena fokusira se na čistoću i njegu fizičkog okruženja ustanova za njegu. Ovo uključuje redovito čišćenje i dezinfekciju površina i uređaja te ispravnu zbrinjavanje otpada. Dobro održavano fizičko okruženje smanjuje širenje uzročnika bolesti i stvara sigurno okruženje kako za štićenike, tako i za njegovatelje.

Ove različite vrste higijene međusobno su povezane i zahtijevaju cjelovit pristup kako bi se učinkovito provodile. Samo koordiniranom primjenom mogu optimalno doprinijeti prevenciji infekcija i zaštiti svih uključenih u njegu starijih osoba.

2.3 Pravni temelji higijene

Zakon o zaštiti od infekcija (IfSG) čini temelj za sve higijenske mjere u skrbi za starije osobe. Cilj mu je sprječavanje prijenosnih bolesti kod ljudi i suzbijanje njihovog daljnjeg širenja. Za ustanove za njegu posebno je značajan § 36 IfSG, koji postavlja specifične zahtjeve za zajedničke ustanove kako bi se osigurala dovoljna razina higijene.

Higijenski propisi pokrajina konkretiziraju opće odredbe IfSG-a. Ove pokrajinske uredbe detaljno uređuju mjere za osiguranje higijene u ustanovama za njegu. One obvezuju ustanove na izradu higijenskog plana koji uključuje mjere za prevenciju infekcija i upravljanje infekcijama. Higijenski plan mora se redovito provjeravati i prilagođavati trenutnim znanstvenim standardima.

Zdravstveni radnici obvezni su provoditi standarde utvrđene u IfSG-u i higijenskim propisima. To također uključuje sudjelovanje u redovitim školovanjima i usavršavanjima kako bi bili informirani o aktualnim higijenskim razvojnim događajima i mjerama. Ustanove moraju osigurati da su svi zaposlenici sveobuhvatno informirani o važećim higijenskim smjernicama i da ih primjenjuju u praksi.

Daljnji pravni temelji nalažu da pri prijemu novih korisnika mora doći do preciznih higijenskih savjetovanja kako bi se osiguralo individualno potrebne mjere zaštite od infekcija. U slučaju pojave infekcije koja podliježe obveznom prijavljivanju, propisana je odmah prijava zdravstvenom uredu kako bi se omogućilo brzo suzbijanje potencijalnih izbijanja bolesti.

Nepostupanje prema zakonskim higijenskim standardima može dovesti do pravnih posljedica. Povrede IfSG-a ili higijenskih propisa smatraju se prekršajem i mogu biti kažnjene novčanim kaznama. Stoga je točno poznavanje zakonskih odredbi neophodno za svakog zdravstvenog djelatnika.

2.4 Uloga Instituta Roberta Kocha (RKI) u području higijene i zaštite od infekcija

Das Robert Koch-Institut (RKI) ima ključnu ulogu u području higijene i zaštite od infekcija u skrbi za starije osobe. Kao središnja ustanova savezne vlade za nadzor i prevenciju bolesti, RKI razvija preporuke i smjernice kako bi kontrolirao i minimizirao širenje zaraznih bolesti.

Jedan od glavnih zadataka RKI-a je izrada i ažuriranje smjernica za higijenu. Ove smjernice temelje se na trenutnim znanstvenim saznanjima i služe kao osnova za izradu higijenskih planova u ustanovama za njegu. Obuhvaćaju različite aspekte zaštite od infekcija, uključujući higijenu ruku, mjere dezinfekcije i rukovanje osobnom zaštitnom opremom.

U području nadzora RKI prati epidemiološku situaciju zaraznih bolesti. To se ostvaruje prikupljanjem, analizom i procjenom relevantnih podataka. Saznanja dobivena na taj način pomažu identificirati trenutne rizike od infekcija i omogućuju poduzimanje ciljanih mjera za sprječavanje širenja uzročnika u svakodnevnicu skrbi.

RKI usko surađuje sa zdravstvenim uredima i drugim javnim zdravstvenim službama kako bi brzo prepoznali i suzbili izbijanje zaraza. U slučaju pojave bolesti koje se moraju prijaviti u ustanovi za njegu, RKI pruža stručno znanje i podršku kako bi se poduzele učinkovite kontrolne mjere.

Obuke i informativni materijali RKI-a važni su resursi za njegovatelje. Ovi sadržaji podižu svijest o postojećim rizicima i pružaju praktične preporuke za djelovanje. Oni doprinose kontinuiranom obrazovanju njegovateljskog osoblja i podržavaju ispravnu provedbu higijenskih mjera u svakodnevnom radu.

Dodatno, RKI potiče istraživanje u području zaštite od infekcija i higijene. Kroz znanstvene studije generiraju se nova saznanja koja vode poboljšanju higijenskih standarda. Ovi rezultati istraživanja uključuju se u preporuke RKI-a i jamče da mjere temelje na najnovijim znanstvenim spoznajama.

Sveukupno, RKI osigurava da ustanove za njegu raspolažu potrebnim informacijama i alatima kako bi osigurale učinkovitu prevenciju infekcija. Ustanova djeluje kao važna poveznica između znanosti, zdravstvene politike i prakse njege, kako bi dugoročno zaštitila zdravlje stanovnika i njegovateljskog osoblja.

3 Mikrobiološke osnove

3.1 Bakterije, virusi, gljive i paraziti – svojstva i razlike

Bakterije su jednostanični mikroorganizmi koji su prokarioti, što znači da nemaju staničnu jezgru. Razmnožavaju se diobom stanica i mogu samostalno preživljavati i rasti. Mnoge bakterije su bezopasne ili korisne, ali neke mogu izazvati bolesti. Antibiotici mogu biti učinkoviti kod bakterijskih infekcija tako što blokiraju rast ili ubijaju bakterije.

Virusi su mnogo manji od bakterija i sastoje se od genetskog materijala, bilo DNK ili RNK, koji je okružen proteinskom ovojnicom. Oni su obavezni paraziti, što znači da trebaju stanicu domaćina za razmnožavanje. Virus ulazi u stanicu i koristi stanične mehanizme za replikaciju, često na štetu stanice domaćina. Postoje antivirusni lijekovi, ali njihov razvoj je teži nego kod antibiotika.

Gljive su eukariotski organizmi koji mogu biti jednostanični poput kvasaca ili višestanični poput plijesni. Imaju staničnu jezgru i razmnožavaju se stvaranjem spora ili pupanjem. Gljive mogu uzrokovati oportunističke infekcije kod osoba s oslabljenim imunološkim sustavom, kao i površinske infekcije poput kožnih i noktnih gljivica. Za liječenje se upotrebljavaju antimikotici.

Paraziti su organizmi koji žive na račun domaćina i mogu biti jednostanični poput protozoa ili višestanični organizmi poput crva. Često ciljaju ljudsko tijelo kako bi dobili hranjive tvari, što može uzrokovati bolesti. Za liječenje parazitskih infekcija često se koriste antiparazitska sredstva koja su posebno usmjerena na vrstu parazita.

Ključne razlike postoje u staničnoj strukturi, replikaciji i mogućnosti liječenja različitih tipova uzročnika. Bakterije su složenije i imaju strukture poput staničnih stijenki; virusi su jednostavniji i trebaju domaćina; gljive i paraziti su različito složeni eukarioti sa specifičnim životnim ciklusima i obrambenim mehanizmima. Znanje o tim razlikama određuje strategije prevencije i liječenja infekcija u skrbi za starije osobe i ključno je za učinkovit infektivni nadzor.

3.2 Načini prijenosa uzročnika bolesti

Krankheits-erreger mogu se prenijeti na različite načine. U osnovi, razlikujemo direktne i indirektne putove prijenosa.

Direktan prijenos događa se neposredno od jedne zaražene osobe do druge. Primjeri uključuju:

- **Kontaktni prijenos:** Infekcije kroz dodir ili kontakt s kožom, kao kod herpes simplex ili šuge.

- **Infekcija kapljičnim putem:** Kod kašljanja, kihanja ili govora, uzročnici dolaze putem kapljica sline na sluznice drugih osoba, kao kod gripe ili Covida-19.

Indirektan prijenos se događa putem kontaminiranih međuzvornika:

- **Fomiti:** Predmeti ili površine koje su došle u dodir sa zaraznim materijalom mogu prenositi uzročnike. Tipični primjeri su kvake ili posteljina.

- **Vektori:** Insekti ili životinje, koji prenose uzročnike s jednog domaćina na drugog. Primjer je prijenos malarije putem komaraca.

Aerosoli igraju posebnu ulogu u prijenosu. Oni su sitne čestice koje dulje vrijeme lebde u zraku i mogu biti unesene na veće udaljenosti. To je relevantno kod bolesti poput tuberkuloze ili ospica.

Razumijevanje ovih putova prijenosa je bitno za razvoj učinkovitih higijenskih mjera u skrbi za starije osobe, kako bi se spriječile infekcije i zaštitilo zdravlje stanovnika i osoblja za njegu.

3.3 Lanac infekcije

Infekcijski lanci opisuju put patogena od izvora preko puta prijenosa do primatelja. Da bi se spriječile infekcije, mora se prekinuti barem jedna karika ovog lanca.

Izvor infekcije predstavlja ishodište patogena. To mogu biti inficirani ljudi, životinje ili kontaminirani predmeti i materijali. Jednostavni primjeri su inficirani štićenici u ustanovama za njegu ili kontaminirana medicinska oprema.

Put prijenosa je put kojim patogen dolazi od izvora infekcije do primatelja. Postoje izravni prijenosi, poput izravnog kontakta tijekom njege štićenika, kao i neizravni prijenosi putem kontaminiranih predmeta ili zraka, primjerice putem aerosola.

Primatelj je osoba koja može biti inficirana. U ustanovama za njegu, to su prije svega štićenici, koji zbog starosti ili ranijih bolesti često imaju oslabljeni imunološki sustav i stoga su posebno podložni infekcijama.

Učinkovite higijenske mjere u njezi starijih usmjerene su na prekidanje lanca infekcije. Važne su mjere kao što su dezinfekcija površina, pridržavanje higijene ruku i korištenje osobne zaštitne opreme. Također, osposobljavanje njege osoblja za prepoznavanje i provedbu potrebnih mjera doprinosi prekidu lanca infekcije, čime se smanjuje rizik širenja infekcija. Svaka strateška intervencija koja ciljano neutralizira izvor infekcije, remeti put prijenosa ili štiti primatelja, značajno smanjuje vjerojatnost širenja infekcije.

7 Ovo je samo pregled

Cjelovita knjiga dostupna je na <https://www.altenpflege.de> za registrirane korisnike. Registracija i korištenje su besplatni. Tko se ne želi registrirati, može iznos naveden na stranici 2 uplatiti putem Paypala na buchhaltung@factsoft.de i pri tome navesti i naslov knjige i e-mail adresu. Tada će mu PDF biti poslan e-mailom.

Osim besplatnog pristupa kratkim udžbenicima, registracija na [altenpflege.de](https://www.altenpflege.de) omogućava direktno prijavljivanje na poslove. I također, samostalno davanje besplatnog oglasa za posao. Postanite i vi dio [altenpflege.de](https://www.altenpflege.de) zajednice.